

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 7371/2021
02.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Катарине Манојловић Андрић и Гордане Џакула, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Андријашевић адвокат из ..., против тужене „UniCredit Bank Srbija“ АД са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Тијана Воротовић адвокат из ..., ради утврђења ништавости и стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 17510/19 од 17.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 02.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду Гж 17510/19 од 17.09.2020. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Београду Гж 17510/19 од 17.09.2020. године у првом ставу изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П 3708/18 од 18.06.2019. године, у првом и другом ставу изреке, тако што **СЕ ОДБИЈА** тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је ништава одредба члана 9. тачка 1. уговора о готовинском кредиту број .. од 19.05.2017. године и да се **ОБАВЕЖЕ** тужена да на име стицања без основа исплати износ од 20.000,00 динара са законском затезном каматом од 20.05.2017. године до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да на име трошкова поступка исплати туженој износ од 57.900,00 динара у року од осам дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду Гж 17510/19 од 17.09.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 3708/18 од 18.06.2019. године у првом и другом ставу изреке којима је утврђена ништавост одредбе члана 9. тачка 1. уговора о готовинском кредиту број .. од 19.05.2017. године и обавезана тужена да на име стицања без основа исплати тужиоцу износ од 20.000,00 динара са законском затезном каматом од 20.05.2017. године до исплате. Ставом другим изреке, укинута је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 3708/18 од 18.06.2019. године и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновно одлучивање.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, става првог изреке, тужена је због погрешне примене материјалног права благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, посебна ревизија тужене у овом спору је дозвољена ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су 19.05.2017. године закључиле уговор о кредиту којим је тужена одобрила тужиоцу кредит у износу од 1.000.000,00 динара. Одредбом члана 9. став 1. тачка 1. тог уговора тужилац је обавезан да плати туженој фиксну једнократну накнаду за обраду кредитног захтева од 2% од износа одобреног кредита, минимум 1.600,00 динара. По основу те одредбе тужена је 19.05.2017. године наплатила од тужиоца износ од 20.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је оспорена уговорна одредба ништава јер тужена банка приликом закључења уговора о кредиту није предочила тужиоцу јасне и недвосмислене податке о трошковима кредита, због чега му је остао непознат механизам њиховог обрачуна и он тако доведен у неравноправан положај у односу на другу уговорну страну.

Из тих разлога, судови су применом члана 103. и члана 104. Закона о облигационим односима утврдили ништавост предметне одредбе уговора и обавезали тужену да врати оно што је од тужиоца примила по основу те одредбе, са законском затезном каматом у смислу члана 214. истог закона.

По становишту Врховног касационог суда, основано се ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Тужена је, сходно одредбама чланова 42. и 43. Закона о банкама и члана 17. став 1. и 4. Закона о заштити корисника финансијских услуга, имала право да од тужиоца наплати спорну накнаду за обраду кредитног захтева и да њену висину процентуално искаже и прикаже кроз обрачун ефективне каматне стопе, што не споре ни нижестепени судови. Међутим, погрешан је закључак судова да тужиоцу, пре закључења уговора, нису били предочени јасни и недвосмислени подаци о томе и да је он тако доведен у неравноправан положај зато што му је остао непознат механизам њиховог обрачуна. Тужена је суду доставила понуду сачињену на прописаном обрасцу, коју је уручила тужиоцу, у којој је по врсти и висини исказала све накнаде и трошкове кредита, па и накнаду за обраду кредитног захтева. Уручењем ове понуде у предуговорној фази тужена је обавестила тужиоца о врсти и висини накнада и трошкова на јасан и недвосмислен начин који задовољава услов одређености обавезе, у смислу члана 50. Закона о облигационим односима. Тужена није била дужна да у понуди искаже структуру и спецификацију трошкова и накнада, јер таква њена обавеза

не произилази из члана 17. став 4. тачка 10. Закона о заштити корисника финансијских услуга и Одлуке Народне банке Србије о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини образаца који се уручују кориснику, важеће у време закључења предметног уговора. Такав приказ трошкова кредита не би понуду банке учинио јаснијом и разумљивијом, нити би допринео остваривању основног циља обавештавања корисника у предуговорној фази - омогућавања кориснику да упореди понуде различитих давалаца истих услуга и одлучи се да ли понуђени уговор одговара његовим потребама и могућностима. Оспорена уговорна одредба сачињена је јасно и разумљиво, а предмет обавезе тужиоца - корисника кредита је одредив, јер је одређен означеним процентом у односу на износ одобреног кредита утврђен у члану 1. уговора.

Следствено изложеном, по становишту ревизијског суда, оспорена уговорна одредба није ништава у смислу члана 103. став 1. Закона о облигационим односима и зато не постоји обавеза тужене да врати оно што је примила од тужиоца у извршењу његове обавезе предвиђене том одредбом са траженом законском затгезном каматом. Због тога је, применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је применом члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. ЗПП. Туженој су досуђени трошкови за заступање на два одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, састав жалбе и ревизије у износу од по 12.000,00 динара, судску таксу за жалбу и одлуку по жалби у износу од по 2.700,00 динара, судску таксу за ревизију у износу од 5.400,00 динара и судску таксу за одлуку по ревизији у износу од 8.100,00 динара. Туженој нису признати трошкови за састав одговора на тужбу, јер се у поступку у спору мале вредности тужба не доставља на одговор, па трошкови за састав тог поднеска нису били нужни и тужена их не може надокнадити од тужиоца, без обзира на успех у спору.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић